

บทที่ 3 ศาสนาที่สำคัญในปัจจุบัน

ศาสนาเป็นสถาบันสำคัญของไทย สังคมไทยมีความผูกพันกับสถาบันศาสนาในลักษณะที่เป็นพิเศษแตกต่างกับชาติอื่นในโลก แม้แต่ชาติตะวันตก นับเป็นเอกลักษณ์ที่เป็นพิเศษ นั่นคือ คนไทยมีจิตใจเอื้อเฟื้อต่อศาสนาทุกศาสนาจนกลายเป็นบุคลิกภาพของสังคมไทย ที่เปิดโอกาสให้บุคคลนับถือศาสนาต่าง ๆ ได้โดยอิสระ และยอมให้ศาสนาที่ปรองดองคงอยู่ในสังคมไทย โดยไม่ขัดขวาง ทศนคติดังกล่าวเกิดขึ้นมาแต่สมัยโบราณและต่อมาจนถึงปัจจุบัน นับเป็นความคิดและการกระทำที่ก้าวหน้าล้ำสมัย เกินกว่านานาประเทศในโลก (สุพิศรา สุภาพ, 2536: 76-77) ศาสนาในประเทศไทยมีหลายศาสนาแต่ในที่นี้ขอกล่าวเฉพาะศาสนาที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

ประวัติของศาสนาพราหมณ์

ศาสนาพราหมณ์เป็นศาสนาที่เก่าแก่ และเชื่อว่าเกิดก่อนพุทธกาลไม่น้อยกว่า 5,000 ปี ตลอดจนเป็นต้นตำหรับของศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม และอื่น ๆ

การเกิดของศาสนาพราหมณ์แตกต่างกับศาสนาอื่น ๆ เช่น ศาสนาพุทธ คริสต์และอิสลาม ที่เกิดขึ้นเพราะมีคน ๆ หนึ่งค้นพบความสำเร็จในหลักธรรมแล้วสั่งสอนคนทั้งหลาย ในฐานะเป็นศาสดาคำสอนที่ท่านสอนก็เป็นศาสนา แต่ศาสนาพราหมณ์เป็นศาสนาที่ไม่มีศาสดา โดยคำสอนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพราะมีผู้รวบรวมลัทธิดั้งเดิมของชาวชมพูทวีป (อินเดีย-เนปาล) ร้อยกรองเข้าเป็นรูปของศาสนาโดยมีการดัดแปลง แก้ไขอยู่เสมอ เพื่อให้เข้ากับความเชื่อถือของประชาชน ซึ่งเป็นข้อแตกต่างกับศาสนาอื่น ในแง่ที่ดั่งศาสนาไปหาความเชื่อของคน แทนที่จะดึงความเชื่อของคนเข้าหาศาสนา

ศาสนาพราหมณ์เป็นศาสนาธรรมชาติ เป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะเอาชนะธรรมชาติโดยมีความเชื่อว่าบางสิ่งบางอย่างที่มีอิทธิพลเหนือธรรมชาติ จึงทำให้เกิดความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น เวลากลางคืนมืด มองอะไรไม่เห็นก็เกิดความกลัว พอพระอาทิตย์มีแสง

สว่างก็ดีใจหายหวาดกลัว จึงนับถือพระอาทิตย์ (สุริยเทพ) จึงเป็นจุดเริ่มแรกของศาสนาที่นับถือพระอาทิตย์ ต่อมาเมื่อเห็นอากาศขมให้พระอาทิตย์โคจรไปมาได้ จึงได้นับถือวรุณ (วรุณเทพ) คือเทวดาประจำอากาศ และประทานฝนให้อีกด้วย นี่เป็นเหตุที่ทำให้ศาสนาพราหมณ์นับถือธรรมชาติ และอำนาจของธรรมชาติในนามของเทพหรือเทวดา ต่อมาจึงเกิดเทวดาขึ้นมากมาย

นอกจากนี้ศาสนาพราหมณ์สอนว่า ในโลกนี้พระพรหมเป็นผู้สร้างโลกและสัตว์ต่าง ๆ มีอำนาจที่จะให้คุณให้โทษแก่มนุษย์ ด้วยเหตุนี้ชีวิตมนุษย์และสัตว์จะต้องเป็นไปตามบัญชาของพระพรหมทั้งสิ้น เรียกว่า พรหมลิขิต มนุษย์จึงต้องสวดสรรเสริญอ่อนน้อมสังเวทด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อท่านจะได้ประทานความสุขตลอดจนเมื่อตายแล้วจะได้ไปอยู่ใกล้ท่าน และพราหมณ์ก็จะเป็นตัวแทนในการติดต่อกับพระเจ้า (สุฟัตรา สุภาพ, 2536: 78-79)

คัมภีร์ของศาสนาพราหมณ์

ในลัทธิพราหมณ์ถือคัมภีร์พระเวทเป็นสำคัญ คัมภีร์พระเวทมีมาตั้งแต่พันปีก่อนพุทธกาล คัมภีร์ดังกล่าวห้ามเผยแพร่แก่ผู้ที่ไม่ได้อยู่ในวรรณะพราหมณ์ กษัตริย์และแพศย์ จะเผยแพร่แก่ผู้อยู่ในวรรณะต่ำ เช่นพวกศูทร พวกนอกศาสนาพราหมณ์หรือชาวต่างชาติไม่ได้ อนุมานว่าคัมภีร์พระเวทแต่งขึ้นในระยะเวลาต่างกัน ที่เก่าแก่ที่สุดคือ ฤคเวท นอกจากนี้คัมภีร์พระเวทยังประกอบด้วย สามเวท ยชุรเวท และอถรรพเวท (สุฟัตรา สุภาพ, 2536: 79)

พระเวท คือ ความรู้หรือปัญญาที่ศักดิ์สิทธิ์ รวมเรียกว่า จตุรเวท คัมภีร์ฤคเวท สามเวท และยชุรเวท มีมาแต่ดั้งเดิม เรียกว่า ไตรเวทหรือไตรเพท

ฤคเวท เป็นคัมภีร์เริ่มแรกตั้งแต่ยุคอารยัน เป็นมูลรากของศาสนา วรรณคดี และการปกครอง ประกอบด้วยบทสวดสรรเสริญพระเป็นเจ้า (Hymns) จำนวน 1,028 บท แบ่งเป็น 10 ตอน

สามเวท เป็นบทสวดสรรเสริญพระเป็นเจ้า ที่สืบข้อความมาจากคัมภีร์ฤคเวท เรียกว่า คำฉันท์สวดในพิธีถวายโสมแก่พระอินทร์ และอ่อนน้อมพระเป็นเจ้า

ยชุรเวท เป็นคัมภีร์ทางศาสนา ประวัติศาสตร์ และสังคมมีบทสวดบูชาอัญญและกฎเกณฑ์ทั่วไป มีคำร้อยแก้วอธิบายพิธีกรรมการปลีบวงสรวง

อถรรพเวท เพิ่มขึ้นภายหลัง รวบรวมเครื่องรางของขลัง เวทมนตร์ คาถา เป็นต้น กำเนิดไสยศาสตร์

คัมภีร์พระเวทเป็น ศรุติ คือ ฟังมาจากพระเป็นเจ้าที่ศักดิ์สิทธิ์ ในแต่ละพระเวท ประกอบด้วย มंत्रะ (สรรเสริญพระเจ้า) พราหมณะ (ทำพิธี) อารัญกะ (หลักคำสอน) อุปนิษัต (แก่นสารในเรื่องต่าง ๆ)

หลักธรรมของศาสนาพราหมณ์

พราหมณ์ คือคนกลุ่มหนึ่ง que แสดงตัวว่าเป็นผู้รู้วิธีปฏิบัติต่อเทพเจ้า พวกเขาพรหมณ์ได้แต่งคัมภีร์ขึ้นโดยรวบรวมลัทธิต่าง ๆ ของเดิมและตั้งตัวเป็นคณาจารย์รับสั่งสอนและทำพิธีกรรม คำสอนของพราหมณ์เรียกว่า ลัทธิพราหมณ์ หรือศาสนาพราหมณ์ ศาสนาพราหมณ์ได้วิวัฒนาการขึ้นมาเป็นลำดับ จนเป็นศาสนาในรูปของปรัชญา เป็นการก้าวออกจากความเชื่อในรูปของศรัทธาล้วน ๆ มาเป็นการใช้ปัญญาค้นหาความจริงขั้นสุดท้าย โดยในตอนแรกสอนให้ประชาชนเชื่อฟังและปฏิบัติตาม คัมภีร์พระเวททั้ง 4 คือ ให้นับถือสักการะ และสวดบูชาสรรเสริญเทพเจ้าทั้งหลาย ต่อมาพวกเขาพรหมณ์ได้แสดงปัญญาโดยเขียนคัมภีร์ฤคเวทขึ้นมาใหม่ โดยกำหนดให้โลกและชีวิตมีการเวียนว่ายตายเกิด และกำหนดเทพเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ไว้ 3 พระองค์ ซึ่งเทพเจ้าที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการเวียนว่ายตายเกิดของโลก (สังสารวัฏ) คือพระพรหม หรือพระปรมาत्म เป็นเทพเจ้าสูงสุด ใช้ตัวอักษรโอมคือ อะ-อุ-มะ เป็นสัญลักษณ์สักการะบูชา เรียกว่า ตริมูรติ หมายถึง พระพรหม (ผู้รับ) พระวิษณุ (ผู้รักษาหรือผู้บริหาร) และพระศิวะ (ผู้ทำลายเพื่อให้มีดุลยภาพ) ต่อมาพราหมณ์ได้กำหนดคำสอนทั้งหลายในคัมภีร์พระเวท โดยถือว่าเป็นคำสอนที่สำคัญ และถือว่าชีวิตมนุษย์และสัตว์ต่าง ๆ ถูกพระพรหมลิขิตไว้แล้ว พิธีพราหมณ์เรียกว่า ไสยศาสตร์ ไสยมาจากไสว คือบูชาพระศิว-กาลาเป็นคำบูชา เทพเจ้าและนำพระเวทมาเรียกว่า มนต์ รวมเป็นเรื่องของเวทมนตร์ คาถา

นอกจากนี้ยังสร้างมนุษย์ 4 วรรณะ คือ

1. วรรณะพราหมณ์ คือผู้มีหน้าที่เผยแพร่วิชาการตามความรู้ ความชำนาญ
2. วรรณะกษัตริย์ คือผู้มีอาชีพเป็นผู้ปกครองในเมืองหรือเป็นนักรบ
3. วรรณะแพศย์ คือผู้มีหน้าที่ด้านการกสิกรรมและค้าขาย
4. วรรณะศูทร คือผู้รับใช้งานทุกประเภท รวมทั้งกรรมการและช่างฝีมือ

ปัจจุบันอินเดียมีหลักในการแบ่งชั้นวรรณะอยู่ 2 ประการคือ หลักชนุมชาติ และหลักกรรมชาติ

หลักชนุมชาติ คือวรรณะหมายถึง คนเกิดมาจากวรรณะใดก็เป็นคนในวรรณะนั้น ไม่ว่าจะมียุทธลักษณะหน้าที่เช่นนั้นหรือไม่

หลักกรรมชาติ ถืออาชีพหรือการกระทำของคนเป็นสำคัญ ถือว่าเป็นวาระของผู้กระทำหน้าทีนั้นแต่ในสมัยโบราณถือว่าวาระย่อมมีติดมากับทุกคนตั้งแต่แรกเกิด (ประภาศรี สีหอำไพ, 2540: 128-129)

อิทธิพลของศาสนาพราหมณ์

พราหมณ์อพยพมาจากอินเดียมาอยู่ในประเทศเขมร มีพราหมณ์คนหนึ่งชื่อ โกณฑัญญะได้ เจ้าหญิงเขมรเป็นภริยา ต่อมาพราหมณ์มีอำนาจในราชอาณาจักรขอม และขยายอำนาจครอบคลุมแผ่นดินที่เป็นของไทยจนทุกวันนี้ ศาสนาพราหมณ์จึงขยายตามมาด้วย ไทยจึงได้ศาสนาพราหมณ์โดยทางนี้

ในยุคต้นกรุงรัตนโกสินทร์ พระมหากษัตริย์ได้ทรงพบเลี้ยงพราหมณ์ และทรงเคารพนับถือพิธีกรรมต่าง ๆ ของพราหมณ์อยู่ไม่น้อย สักขีพยานที่ปรากฏคือเสาชิงช้าที่อยู่ตรงหน้าวัดสุทัศน์ ซึ่งเป็นที่ทรงประกอบพิธีประจำปี แต่ต่อมาราชเชื่อถือพิธีลดน้อยลง แม้จะมีอยู่บ้างก็เพื่อจะให้เห็นประเพณีอย่างไรก็ตาม เราต้องยอมรับว่า ศาสนาพราหมณ์กับพุทธศาสนามีอิทธิพลในสังคมไทยไม่น้อย เช่น พิธีต่าง ๆ หลายอย่างมีพิธีพราหมณ์เข้าไปร่วมด้วยเสมอ จนยากที่จะแยกออกจากกันได้ เช่น การสถาปนามกุฎราชกุมาร ปลูกบ้าน แรกนาขวัญ เป็นต้น อีกประการหนึ่งคตินิยมทางพุทธศาสนามีได้มุ่งขัดแย้งต่อสิ่งปดิกย่อยเช่นพิธีกรรมในศาสนาพราหมณ์ ด้วยเห็นว่ามิเจตนาบริสุทธิ์เพื่อให้ผู้ปฏิบัติมีความสบายใจ ดังนั้น พุทธศาสนิกชนจึงปฏิบัติพิธีทางพราหมณ์ได้เพราะไม่มีข้อห้ามไว้ เช่น พิธีลอยกระทง พิธีปลูกสร้างศาลพระภูมิ ฯลฯ (สุพิศตรา สุภาพ, 2536: 80)

ส่วนพราหมณ์ใหม่ที่เรียกว่าฮินดู ได้เข้ามาในประเทศไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 มีโบสถ์แยกต่างหาก ได้แก่ โบสถ์เทพมณเฑียรทอง สมาคมฮินดูสมาช โบสถ์พระศรีอุมาเทวี สีสลม และวิษณุที่ยานนาวา

ศาสนาฮินดู

ศาสนาฮินดูไม่มีศาสดา แต่เป็นศาสนาที่ออกมาจากประสบการณ์ทางศาสนาของชาวฮินดูร่วมกัน ซึ่งผู้ที่ได้รับแรงบันดาลใจจะประมวลขึ้นเป็นคำสอนได้คัมภีร์เรื่อยมาตามลำดับ ศาสนาฮินดูไม่มีอำนาจชี้ขาดกำหนดว่า เล่มใดเป็นคัมภีร์ในสารบบ เล่มใดนอกสารบบแต่ให้ความนิยมเป็นมาตรการตัดสิน เล่มใดมีผู้นิยมก็เป็นคัมภีร์ ไม่มีใครนิยมเลยก็ไม่เป็นคัมภีร์ เล่มใดมีผู้นิยมมากก็มีน้ำหนักมาก ไม่มีชาวฮินดูคนใดรู้จักคัมภีร์หมดทุกเล่มและไม่จำเป็น ขอ

ให้รู้และมีศรัทธาต่อบางเล่มก็พอแล้ว การเชื่อถือและการปฏิบัติจึงผิดเพี้ยนกันไป ระหว่างบุคคล ระหว่างโบสถ์ ระหว่างสำนัก และระหว่างลัทธิต่าง ๆ ในศาสนาฮินดู แต่ทุกคนก็ถือว่าเป็นสมาชิกของศาสนาเดียวกันโดยไม่มีการแบ่งแยก หากไม่มีใครโจมตีจากภายนอก ก็อาจจะทะเลาะกันบ้าง แต่ไม่เคยทะเลาะกันถึงขั้นแตกหัก แต่หากถูกโจมตีจากบุคคลภายนอกวงการฮินดู ชาวฮินดูจะรวมตัวกันเป็นพวกเดียวกันอย่างสมบูรณ์จนไม่รู้สึกรู้ว่ามีความแตกต่างเหลืออยู่เลย (กิริติ บุญเจือ, 2538: 111-112)

ศาสนาฮินดู อาจเรียกว่า “สнадนธรรม” ซึ่งแปลว่า ระบบหรือศาสนาอันเป็นของเก่าแก่หรือนิรันดร์หรืออาจจะเรียกว่า “ไวทิกธรรม” ที่มีความหมายว่า ธรรมหรือศาสนาที่เนื่องด้วยคำสอนในพระเวท โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่เบนนาริส หรือเมืองพาราณสี ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของตระกูลพราหมณ์ ศาสนาฮินดูมีที่มาจากศาสนาพราหมณ์ โดยถือพระพรหมเช่นกัน และมีการแก้ไขเพิ่มเติมจากของเดิม ซึ่งลักษณะที่ต่างกันก็คืออำนาจพระเจ้า และแต่ละลัทธิมีการเน้นการบูชา ความศรัทธาในพระเจ้าแต่ละองค์ ศาสนาพราหมณ์ยึดถือพระพรหมองค์เดียว โดยยึดหลักว่าหนึ่งเท่านั้นไม่มีสอง สิ่งทีนอกเหนือจากพระพรหมคือมายาหรือสิ่งหลอกลวง แต่ศาสนาฮินดูถือว่าโลहितของพระพรหมทำให้เกิดเทพอีกองค์หนึ่ง ทรงพระนามว่า พระรุทระ แล้วพระรุทระยังแบ่งภาคหรือที่เรียกว่าอวตารออกเป็นเทพอีกสององค์ คือพระศิวะ และพระนารายณ์ (วิษณุ) แล้วเทพทั้งสองยังแบ่งไปอีกมากมาย เมื่อเกิดลัทธิอวตารขึ้น ประชาชนจึงหันมาสนใจภาคอวตารมากขึ้นต่อภาคพระศิวะและพระนารายณ์ เพราะถือเป็นภาคที่ช่วยเหลือโลก คือคัมภีร์มหากาธาว่าด้วยพระวิษณุ (นารายณ์) ได้อวตารลงมาในโลกเป็นพระกฤษณะในร่างของมนุษย์ การที่ชาวฮินดูมีพระเป็นเจ้าอวตารมาสู่โลกมนุษย์เพื่อช่วยดับทุกข์เข็ญ ทำให้มนุษย์อบอุ่นใจเพราะพระเป็นเจ้ามาเป็นมนุษย์ มามีชีวิตทุกข์สุขเช่นเดียวกัน พุดจาขอร้องกันได้ ดีกว่าเป็นเทพเจ้าอยู่บนสวรรค์ คอยรับแต่เครื่องพลีกรรมของมนุษย์ แต่อย่างเดียวโดยไม่ได้เห็นหน้าตากัน จึงสู้แบบเป็นมนุษย์ไม่ได้ และคราวใดที่โลกเดือดร้อน ลำเค็ญถึงขั้นต้องพึ่งพระเจ้าพระองค์ก็จะอวตารมาเป็นรูปใดรูปหนึ่งเพื่อช่วยเหลือ การมีเรื่องอวตารนี้ทำให้เกิดแยกออกเป็น 2 นิกาย คือ ไชยณะ ซึ่งนับถือวิษณุกับนิกายศิวะ ซึ่งนับถือพระศิวะอันเป็นภาคอวตารปางหนึ่งของพระพรหม แต่ละนิกายก็เชิษฐ์พระเป็นเจ้าของตน และกตพระเป็นเจ้าอีกฝ่ายหนึ่งให้ต่ำกว่า จนกระทั่งมีผู้คิดตั้งลัทธิตรีบูรณขึ้น ซึ่งเป็นลัทธิว่าด้วยพระเป็นเจ้าทั้งสาม คือพระพรหม พระวิษณุ พระศิวะ เป็นพระเจ้าร่วมกัน โดยพระพรหมมีหน้าที่สร้างโลก พระวิษณุมีหน้าที่ถนอมรักษา พระศิวะมีหน้าที่ทำลายเพื่อสร้างใหม่ของพระพรหม อันที่จริงตามทฤษฎีก็เป็นสิ่งดี เพราะเป็นการช่วยไม่ให้เกิดการแตกแยก แต่ในทาง

ปฏิบัติประชาชนก็ยังคงนับถือพระเจ้าเป็นเจ้าของตนเป็นเลิศอยู่ พิธีกรรมของศาสนาฮินดูกับศาสนาพราหมณ์ต่างกันตรงที่ว่า พราหมณ์นิยมการบูชาดวงดวงตรงต่อพระพรหมเป็นส่วนใหญ่ ส่วนฮินดูเมื่อมีพระเป็นเจ้า 2 ฝ่าย ซึ่งมีนิสัยเดขานุภาพและฤทธิ์ต่างกัน จึงบูชาแยกกันออกไป ให้เป็นที่พอพระทัยของแต่ละองค์ (สุพัตรา สุภาพ, 2536: 80-81)

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่าศาสนาฮินดู (Hinduism) ซึ่งถือกำเนิดมาจากศาสนาพราหมณ์เดิม หลักใหญ่ ๆ ของศาสนาฮินดูคล้ายคลึงกับหลักปรัชญาในหนังสืออุปนิษัท มีการเพิ่มเติมพิธีและวิธีการปฏิบัติ หลักปรัชญาของอุปนิษัทนี้ค่อนข้างจะมองดูเป็นแง่ร้าย เพราะทำให้เห็นการมีชีวิตอยู่เป็นภาระ มีคำสอนว่าวิญญาณหรืออาตมันมีอยู่ในตัวทุกคน อาตมันเป็นส่วนหนึ่งของพรหม ความเปลี่ยนแปลงทางความคิดดังกล่าวทำให้เกิดความคิดที่ว่า ความดีความชั่วเกิดจากตัวเอง แทนที่จะเป็นความเชื่อโบราณตั้งแต่สมัยพระเวทที่ว่าผลดีผลร้ายเกิดขึ้น จากเทพเจ้าบันดาลเรื่องกรรมจึงได้เกิดขึ้นด้วยความคิดนี้ ศาสนาฮินดูทำให้ระบบวรรณะมีความสำคัญในแง่ศาสนา โดยอาศัยกฎแห่งการเวียนว่ายตายเกิด พวกฮินดูมีความเชื่อว่า วรรณะทั้งสี่มีขึ้นเนื่องจากมนุษย์มีอุบัตินาในโลกมีสภาพความเป็นไปไม่สม่ำเสมอกัน ทั้งนี้เพราะกรรมที่ตนประกอบขึ้น และการเกิดในแต่ละวรรณะก็เพื่อที่แต่ละบุคคลจะได้รู้ถึงสภาพของชีวิตตามผลแห่งการกระทำในชาติก่อน ตามหลักสูตรเป็นพวกต่ำยังอยู่ห่างไกลจากพรหมมาก และพราหมณ์เป็นผู้ที่ใกล้จะบรรลุถึงโมกษะ ซึ่งถือกันว่าวรรณะพราหมณ์มีอภิสิทธิ์ในสังคมมากที่สุด (นันทนา กบิลกาญจน์, 2539: 74-75) ชาวฮินดูเป็นพวกนับถือโคว่าเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ เพราะเป็นพาหนะของพระศิวะ แล้วยังเป็นสัตว์ที่ทำประโยชน์ให้แก่มนุษย์หลายอย่างด้วยกัน คนฮินดูสมัยโบราณนิยมสร้างพระเจ้าใหม่ ๆ ขึ้นตามโอกาสอันควร เพื่อเป็นการปลอบประโลมและอำนวยความสะดวกให้ตนเอง

3.2 ศาสนาคริสต์

ศาสนาคริสต์คือศาสนาที่ถือกำเนิดจากเหตุการณ์ที่พระเจ้าทรงพอพระทัยสร้างสัมพันธภาพกับมนุษย์ ทรงเผยแสดงให้มนุษย์ทราบและน้อมรับสัมพันธภาพนั้น เพื่อให้สำเร็จไปตามน้ำพระทัยของพระองค์ เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในองค์พระเยซูคริสต์ ในพระองค์เหตุการณ์นั้นได้เริ่มต้นและสำเร็จอย่างสมบูรณ์ มีหลักฐานจารึกไว้ในประวัติศาสตร์อย่างไม่มีทางปฏิเสธได้

คำนิยามดังกล่าวเป็นคำนิยามที่มองคริสตศาสนาจากเบื้องบนคือพระเจ้า ถ้าจะหันมามองคริสตศาสนาจากเบื้องล่างในแง่ของมนุษย์บ้าง เราสามารถนิยามได้ว่า ศาสนาคริสต์คือ

ศาสนาที่ถือกำเนิดจากการที่มนุษย์มีความเชื่อในองค์พระเยซูคริสต์ อาศัยความเชื่อดังกล่าว มนุษย์
น้อมรับพระเจ้า มีความสำนึกอย่างแนบแน่นว่า พระองค์สถิตย์อยู่อย่างใกล้ชิด ทรงพระเมตตา
ประทานอภัยโทษแก่ผู้สำนึกผิดเสมอ (Karl Rahner, 1987 อ้างถึงในจันทร์เพ็ญ ชีรา
นนท์, 2536: 30)

ประวัติของศาสนาคริสต์

ในสมัยก่อนคริสต์กาล ชาวนาซีเรียหรือฮีบรู อาศัยอยู่ในดินแดนปาเลสไตน์พวกหนึ่ง
กับอีกพวกหนึ่งอาศัยอยู่ในดินแดนของประเทศอียิปต์ ดินแดนปาเลสไตน์ที่ชาวฮีบรูอพยพเข้าไป
ไปตั้งถิ่นฐานเมื่อประมาณ 1400 ปีก่อนกำเนิดองค์พระเยซู เดิมเป็นอาณาจักรของชนชาติเซ
มิติกเผ่าคานาอันซึ่งมีความเจริญรุ่งเรืองมาก่อน เนื่องจากได้รับการถ่ายทอดอารยธรรมมาจาก
ชนชาติอียิปต์กับชาวบาบิโลนจนสามารถสร้างบ้านสร้างเมือง มีป้อมปราการล้อมรอบ เรียกว่า
นครเยรูซาเลม

ชนชาติอียิวกลุ่มแรกที่อพยพเข้าไปอาศัยอยู่ในดินแดนคานาอันนั้น พวกกันตั้งหลัก
แหล่งอาศัยกันอยู่นอกกำแพงเมือง ชาวคานาอันซึ่งเป็นเจ้าของถิ่นเดิมเรียกชาวอียิวที่อพยพมา
อยู่ใหม่นั้นว่า “ฮีบรู” ซึ่งแปลว่า ผู้ที่ข้ามไป หรือ “พวกข้างโน้น”

ต่อมาเมื่อชาวฮีบรูเจริญขึ้นเพราะได้รับอารยธรรมมาจากชาวคานาอัน จึงอาศัย
ปะปนจนรวมเป็นเชื้อชาติเดียวกัน ส่วนชนชาติอียิวอีกกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่ทางตอนใต้ห่างไกล
จากความเจริญ ยังคงเป็นพวกเร่ร่อนมีอาชีพเลี้ยงสัตว์ใช้ชีวิตและรักษานบธรรมเนียบ
ประเพณีเดิม กล่าวคือมีหัวหน้าหรือผู้นำปกครองเรียกว่า Patriarch มีอำนาจเหนือผู้คนและ
ทรัพย์สินของลูกหมู่ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการเดินทาง การคุ้มกันอันตรายจากการถูกโจมตี
ตลอดจนเป็นผู้สอนศีลธรรมและเป็นผู้แทนของพระเจ้าเบื้องบนที่ชนชาติอียิวพากันเคารพนับ
ถือ (สุวัฒน์ จันทรวงศ์, 2540: 286)

คำสอนที่สำคัญของศาสนาคริสต์คือ เรื่องความรัก คือให้รักพระเจ้า รักครอบครัว
รักเพื่อนมนุษย์ ให้เมตตาต่อผู้ที่กระทำผิดโดยไม่ตั้งใจ ให้ระลึกถึงผู้ที่อยู่ในที่คุมขัง เห็นใจผู้ที่
มีทุกข์ ให้ทำความดีและว่านอนสอนง่าย อดทน ให้ยึดมั่นเคารพบูชาในองค์ 3 คือ พระบิดา หมายถึง
พระเจ้า พระเยซู พระบุตร คือ พระเยซู และพระจิต คือ ทั้งพระบิดาและพระบุตร อันเป็น
วิญญาณอันศักดิ์สิทธิ์ และเนื่องจากพระเยซูช่วยเหลือคนจน นักประวัติศาสตร์หลายคนจึง
มองคำสั่งสอนของพระเยซูเป็นคำสั่งสอนของนักปฏิรูปสังคม

พระเยซูเป็นศาสดาของศาสนาคริสต์ เกิดเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 543 ที่แคว้น
กาลิลี (Galilee) เมืองเบธเลเฮม ประเทศปาเลสไตน์ มีมารดาชื่อนางมารีย์ และบิดาชื่อ โจเซฟ

เมื่อยังเยาว์วัยพระเยซูเรียนในโรงเรียนที่มีเด็กหลายชาติหลายภาษา จึงทำให้พระเยซูมีความรู้ในภาษา ประกอบกับเป็นเด็กที่เฉลียวฉลาด พอโตขึ้นก็สนใจศึกษาคัมภีร์เก่า ๆ ของศาสนาฮีบรู (ยิว) จนมีความเข้าใจและรู้ดี พออายุ 30 ปี ก็ได้เที่ยวสั่งสอนให้คนประพฤติดี มีศีลธรรม และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม นอกจากนี้ยังทรงสามารถรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ เช่น ตาบอด ง่อย ไข้ ให้กลับคืนดีได้โดยการใช้อำนาจทางจิต จนเป็นที่เลื่อมใสนิยมนับถือ และรักใคร่ในหมู่ชาวยิว

ขณะนั้นประเทศปาเลสไตน์รวมอยู่ในอาณาจักรโรมัน พระเยซูอบรมศาสนิกย์ให้เชื่อในพระยะโฮวา ซึ่งเป็นพระเจ้าเก่าแก่ของชาวยิวแต่องค์เดียว และทรงชี้แจงว่าพระองค์คือพระบุตรของพระยะโฮวา ทรงนำเทวประสงค์ของพระยะโฮวาลงมาแจ้งแก่นุญย์ให้ประกอบกรรมดี จุดหมายสูงสุดคือสวรรค์ ซึ่งได้แก่การไปอยู่ใกล้ชิดกับพระผู้เป็นเจ้า ส่วนโทษร้ายแรงของผู้ฝ่าฝืนคือนรก นอกจากนี้พระผู้เป็นเจ้าไม่ประสงค์จะให้ผู้ใดไปเคารพนับถือพระเจ้าอื่น หรือรูปเคารพใด ๆ คำสอนของพระองค์จึงทำให้ชาวโรมันและนักบวชในศาสนาโรมันที่เคารพนับถือเทวรูปพากันไม่สบายใจ เพราะเกรงว่าศาสนาคริสต์นจะรวมพลังเพื่อต่อต้านและกู้อิสรภาพ (สุพัตรา สุภาพ, 2536: 87-88)

ต่อมาพระยิวกล่าวหาว่าพระเยซูเป็นกบฏต่ออาณาจักรโรมัน และตั้งตนเป็นกษัตริย์ยิว ทั้งนี้เพราะพระเยซูปฏิเสธที่จะจับอาวุธต่อสู้เพื่อให้เป็นอิสระจากอาณาจักรโรมัน พระเยซูทรงขอให้ต่อสู้อย่างสันติ ในที่สุดคณะกรรมการศาสนายิว ขอให้โรมันส่งทหารไปจับพระเยซู ขณะที่พระชนมายุได้ 33 พรรษา ทรงถูกฆ่าด้วยวิธีตรึงบนไม้กางเขนที่เมืองเยรูซาเลม หลังจากที่ทรงเผยแผ่ศาสนาได้เพียง 3 ปี

หลังจากที่พระเยซูสิ้นพระชนม์ คำสอนของพระองค์ยังคงเป็นเพียงนิกายหนึ่งของศาสนายูดา แต่ต่อมาได้แผ่ไปยังชาวยิวส่วนหนึ่งที่หันมาให้ความเลื่อมใสศรัทธาด้วยการเผยแผ่ของอัครสาวกปีเตอร์หรือเปโตร ส่วนเปาโล หรือพอล อัครสาวกที่สำคัญอีกองค์หนึ่งได้ออกเดินทางไปเผยแผ่คำสอนของพระเยซูในต่างแดน

ในที่สุด ศาสนาคริสต์ก็ได้เกิดขึ้นภายหลังจากที่พระเยซูสิ้นพระชนม์ไปแล้ว 15 ปี จากผลงานของเปาโล ภายหลังจากที่ท่านสามารถสร้างโบสถ์สอนพระคริสต์ธรรมเป็นแห่งแรกขึ้นที่เมืองอันติโอกัส ในประเทศกรีก โดยในขณะนั้นเรียกชื่อว่า ศาสนาเมสไซฮา แต่ชาวกรีกพากันเรียกว่า คริสตอส (Cristos) คริสต์ศาสนาจึงเกิดขึ้นโดยแยกออกมาจากศาสนายูดาเดิมของชนชาติยิวนับแต่นั้นเป็นต้นมา

ต่อจากนั้น ศาสนาคริสต์ได้แผ่กระจายเข้าสู่อาณาจักรโรมัน แม้ว่าในตอนแรกจะได้รับการต่อต้านจากจักรพรรดิเนโรอย่างรุนแรง แต่ในที่สุด ศาสนาคริสต์ก็ได้เริ่มหยั่งรากลึกกลงสู่อาณาจักรโรมันในสมัยของจักรพรรดิคอนสแตนตินผู้รับเป็นองค์ศาสนูปถัมภก ซึ่งต่อมาได้ทรงประกาศกฤษฎีกาให้ยุติการกดขี่ศาสนาคริสต์ใน ค.ศ. 330 ต่อจากนั้นอีก 200 ปี (ค.ศ. 529) คริสต์ศาสนาก็ได้กลายเป็นศาสนาของชาวโรมันอย่างสมบูรณ์ ภายหลังจากที่พระเจ้าจัสติเนียนแห่งคอนสแตนติโนเปิลได้ออกพระราชกฤษฎีกาห้ามประชาชนนับถือศาสนาอื่นนอกจากศาสนาคริสต์ อันเป็นเหตุให้คริสต์ศาสนาได้วางรากฐานอย่างมั่นคง ณ กรุงโรมนครหลวงแห่งอาณาจักรโรมันซึ่งต่อมากลายเป็นศูนย์กลางทางศาสนาที่พระธรรมคำสอนขององค์พระเยซูได้แพร่หลายเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่ประเทศในยุโรปที่เคยอยู่ใต้อิทธิพลของจักรวรรดิโรมัน จนต่อมากลายเป็นศาสนาที่สำคัญมีผู้นับถือมากที่สุดในโลกปัจจุบัน

ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 1 ได้เริ่มมีการจัดตั้งคริสตศาสนจักรขึ้นเป็นครั้งแรกโดยมีศูนย์กลางอยู่ที่สำนักวาติกันในกรุงโรม มีกรรมการบริหารที่ประกอบด้วยพระสังฆราช (Bishop) คณะพระอาวุโส (Board of Elders) และพระผู้ช่วย (Deacons) มีศาสนาจารย์หรือสาวกเป็นฝ่ายทำหน้าที่แสดงพระธรรมเทศนา

คริสต์ศาสนามีความเป็นปึกแผ่นแผ่ไพศาลอยู่ในอาณาจักรโรมันเรื่อยมาจนถึงสมัยพระเจ้าคอนสแตนติน ภายหลังจากที่พระองค์ย้ายเมืองหลวงจากกรุงโรมไปอยู่ที่กรุงคอนสแตนติโนเปิล ได้ตั้งศาสนจักรใหม่เนื่องจากไม่เห็นด้วยที่ทางศาสนจักรเดิมที่กรุงโรมแต่งตั้งให้ เปโตรเป็นสันตะปาปา ผู้มีอำนาจสูงสุดเหนือกว่าหาอัครสาวกองค์อื่น ๆ ของพระเยซูและมีความสำคัญเทียบเท่ากับพระเจ้า ดังนั้น คริสต์ศาสนาจึงถูกแบ่งแยกเป็น 2 นิกาย คือนิกายโรมันคาทอลิก (Roman Catholic) ซึ่งเป็นนิกายเดิมที่มีศูนย์กลางอยู่ที่สำนักวาติกันในกรุงโรม กับนิกายอีสเตอร์นออร์ทอดอกซ์ (Eastern Orthodox Church) ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่กรุงคอนสแตนติโนเปิล ศาสนาคริสต์นิกายออร์ทอดอกซ์ไม่นิยมบูชารูปสลักพระเยซูตลอดทั้งไม้กางเขนหรือนักบุญใด ๆ เช่น ของนิกายโรมันคาทอลิก แต่ให้ความเคารพบูชาในภาพเขียนเกี่ยวกับองค์พระเยซูแทน

คริสต์ศาสนาได้แบ่งแยกออกเป็น 2 นิกาย เมื่อประมาณ 500 ปีภายหลังจากที่เยซูสิ้นพระชนม์ต่อมาในศตวรรษที่ 16 ได้เกิดศาสนาคริสต์นิกายใหม่เรียกว่า นิกายโปรเตสแตนต์ (Protestant) เนื่องจากมาร์ติน ลูเธอร์ (Martin Luther) ศาสนาจารย์นักบวชผู้สอนวิชาศาสนวิทยา (Theology) ที่มหาวิทยาลัยแห่งเมืองวิตเทนเบิร์ก (Wittenberg) ประเทศเยอรมนี ไม่สามารถทนดูความเหลวแหลกของสำนักวาติกันที่องค์สันตะปาปาและพระราชอาณัติใช้

ศาสนาเป็นเครื่องแสวงผลประโยชน์ส่วนตัว โดยจัดให้มีการประมูลตำแหน่งและออกใบอนุญาตเพื่อการซื้อขายในการไต่บาปให้กับประชาชนแทนการสารภาพบาป มาร์ติน ลูเธอร์ ผู้มีความรู้แตกฉานในคัมภีร์ไบเบิลฉบับภาษาละตินดั้งเดิมได้ออกมาคัดค้านอำนาจศาสนจักร โดยประกาศข้อเท็จจริงต่อศาสนิกชนชาวเยอรมันว่า การกระทำความผิดขัดกับพระคัมภีร์ เป็นการแอบอ้างเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวของสำนักวาติกัน การกระทำของมาร์ติน ลูเธอร์ เป็นผลให้เขาถูกขับพาศาสนิกกรรมจากพระสันตะปาปาที่กรุงโรมและสภาการเมืองของเยอรมันโดยพระเจ้าชาร์ลที่ 5 ให้เป็นคนนอกศาสนาและห้ามประชาชนรับฟังคำสอนของเขาอีกต่อไป

มาร์ติน ลูเธอร์ ได้รับความช่วยเหลือและได้รับความคุ้มครองความปลอดภัยจากผู้ครองแคว้นแซคโซนี ที่มีความศรัทธาในตัวเขา ลูเธอร์มีโอกาสดัดคัมภีร์ไบเบิลซึ่งแต่เดิมมีแต่ฉบับภาษาละตินออกเป็นภาษาเยอรมันให้ชาวเยอรมันได้ศึกษาและเข้าใจในพระคัมภีร์เพื่อป้องกันไม่ให้มีการอ้างเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ของสำนักวาติกันอีกต่อไป ผลงานของมาร์ติน ลูเธอร์ทำให้คริสต์ศาสนาชาวเยอรมันเข้าใจในพระคัมภีร์ทางศาสนาที่แท้จริง จึงพากันชิงชิงพฤติกรรมของทางกรุงโรม ในที่สุดเจ้าผู้ครองนครรัฐต่าง ๆ ตลอดจนประชาชนได้พากันเรียกร้องให้มีการแยกตัวออกมตั้งนิกายใหม่ที่เป็นอิสระไม่ขึ้นต่อสำนักวาติกัน ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกจึงถูกแยกออกเป็นนิกายโปรเตสแตนต์นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ต่อมาภายหลัง นิกายโปรเตสแตนต์ที่ได้แพร่หลายเข้าไปในหมู่ประชาชนในประเทศยุโรปทางตอนเหนือที่อยู่ใกล้เคียงกับประเทศเยอรมนี ศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ยึดถือพระคัมภีร์ไบเบิลแท้ๆ เท่านั้นเป็นหลัก มีการเจริญรอยการสอนศาสนาตามวิธีการขององค์พระเยซูโดยการเผยแผ่พระธรรมควบคู่ไปกับการรักษาพยาบาลแก่ผู้เจ็บไข้ได้ป่วย พระในศาสนา นิกายนี้สามารถมีครอบครัวได้ ศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ไม่ยกย่องบูชารูปเคารพใด ๆ ทั้งสิ้น นอกจากไม้กางเขน (ที่ไม่มีรูปพระเยซูถูกตรึง) เป็นสัญลักษณ์

ภายหลังศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ได้มีการปรับปรุงครั้งใหญ่ให้ดีขึ้นในทุกด้าน เพื่อเรียกความศรัทธาคืนจากประชาชน นิกายนี้มีความยิ่งใหญ่กว่านิกายอื่น มีประชาชนนับถือเป็นจำนวนมากในประเทศทางยุโรปตอนใต้ อเมริกากลางและใต้ ตลอดจนประชาชนในบางประเทศของทวีปเอเชีย คริสต์ศาสนิกชนในนิกายนี้เคารพนับถือทั้งองค์พระเยซู พระแม่มาเรีย พระมารดาของพระองค์ตลอดจนนักบุญต่าง ๆ ที่อุทิศตนเพื่อพระเจ้า นับถือพระสันตะปาปาในฐานะที่ทรงเป็นตัวแทนของพระเยซู เป็นประมุขของทางศาสนจักรที่มีอำนาจในการบัญญัติธรรมและศีลทั้งหลายได้

นอกจากนิกายโรมันคาทอลิก นิกายกรีกออร์ทอดอกซ์ และนิกายโปรเตสแตนต์แล้ว ศาสนาคริสต์ในเวลาต่อมาจึงได้แบ่งแยกออกเป็นอีกหลายนิกายด้วยกัน เช่น นิกายแองกลิกัน (Church of England) นิกายเพรสไบทีเรียน (Presbyterian) ใน Scotland นิกายแบพติสต์ (Baptist) นิกายมอร์มอน (Mormon) นิกายควอเกอร์ (Quaker) ในสหรัฐอเมริกา เป็นต้น (สุวัฒน์ จันทรวงศ์, 2540: 291-294)

คัมภีร์ของคริสต์ศาสนา

คัมภีร์คริสต์ศาสนาเรียกว่า ไบเบิล (Bible) แบ่งเป็น 2 คัมภีร์ คือ

1. พระคัมภีร์เก่า (Old Testament) เป็นลัทธิศาสนายิวโบราณ นับถือพระยะโฮวา เป็นพระเจ้าองค์เดียว เป็นต้นคัมภีร์ของคริสต์ศาสนา เกี่ยวกับการสร้างโลก บัญญัติ 10 ประการที่พระเจ้าประทานแก่โมเสส

2. พระคัมภีร์ใหม่ (New Testament) เป็นหนังสือสาวกรุ่นแรกและรุ่นหลังของพระเยซูที่ได้รวบรวมคำสอนของพระองค์ เป็นพระประวัติและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสมัยที่พระองค์ยังทรงมีพระชนม์และหลังสิ้นพระชนม์แล้ว

บัญญัติ 10 ประการ

บัญญัติ 10 ประการ (The Ten Commandments) เป็นพระคัมภีร์เก่าของชนชาติยิวได้รับการปรับปรุงแก้ไขและขยายความโดยองค์พระเยซูมีดังนี้

1. ห้ามนับถือพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระยะโฮวา
2. ห้ามบูชารูปเคารพใด ๆ
3. ห้ามเอ่ยนามพระเจ้าผู้เป็นเจ้าโดยขาดความเคารพ
4. ทำงานให้เสร็จภายใน 6 วัน เว้นวันอาทิตย์
5. เคารพนับถือบิดามารดา
6. ห้ามฆ่ามนุษย์
7. ห้ามประพฤติดูหมิ่นในกาม
8. ห้ามลักทรัพย์ผู้อื่น
9. ห้ามเป็นพยานเท็จ
10. ห้ามโลภอยากได้สิ่งของผู้อื่น

ส่วนคัมภีร์ใหม่เกิดจากการรวบรวมของสาวกรุ่นแรกและรุ่นหลังขององค์พระเยซู ที่กล่าวถึงชีวประวัติ คำสอนและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยที่พระองค์ยังดำรงพระชนม์ชีพอยู่ ประกอบกับหลักคำสอนของคริสต์ศาสนาที่เป็นหัวใจสำคัญ ได้แก่

1. หลักตรีگانภาพ (Trinity) หมายถึง อานุภาพแห่งพระเจ้าในฐานะทั้งสามที่ คริสต์ศาสนิกชนยึดมั่นเคารพบูชา คือ พระยะโฮวา (พระบิดา) พระเยซู (พระบุตร) และพระจิต (วิญญาณศักดิ์สิทธิ์ของพระบิดาและพระบุตรรวมกัน)

2. หลักแห่งความรัก (Love) เป็นหัวใจสำคัญที่องค์พระเยซูทรงสอนไว้ในปัจฉิมโอวาทก่อนสิ้นพระชนม์ว่า “ความรักเป็นสิ่งที่มีความยิ่งกว่าเงินทองทรัพย์สินสมบัติใด ๆ ในโลก” พระองค์ทรงสอนให้รักพระเจ้า รักครอบครัว รักเพื่อนบ้าน รักเพื่อนมนุษย์ แล้วมนุษย์ก็ จะได้รับความรักจากโลกเป็นสิ่งตอบแทน

3. อาณาจักรแห่งพระเจ้า (Kingdom of God) คริสต์ศาสนาเชื่อว่า อาณาจักรของพระเจ้าคือสวรรค์ สถานที่วิญญานของผู้เลื่อมใสนับถือศรัทธาและปฏิบัติตามคำสั่งสอนที่แท้จริงของพระองค์เท่านั้นจึงจะได้อัปขึ้นไปรวมอยู่กับพระองค์

พิธีกรรมทางคริสต์ศาสนา

ศาสนาคริสต์มีพิธีกรรมที่สำคัญ 7 พิธี (Seven Sacraments) คือ

1. พิธีศีลจุ่ม (Baptism) หรือพิธีล้างบาป โดยมีความเชื่อว่า มนุษย์ทุกคนที่เกิดมามีบาปเป็นสิ่งติดตัวมาเพราะมนุษย์สืบเชื้อสายมาจากต้นกำเนิดบรรพบุรุษ คือ อาดัม และอีวา ที่ได้ทำบาปเอาไว้เพราะการขัดขืนคำสั่งของพระเจ้า ดังนั้นเด็กเกิดใหม่และผู้เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนทุกคนจะต้องให้พระกระทำการพิธีล้างบาปเพื่อจะได้เป็นผู้บริสุทธิ์

2. พิธีศีลกำลัง (Confirmation) เป็นพิธีต่อจากศีลจุ่มเพื่อให้เด็กมีจิตใจมั่นคง มีศรัทธายึดมั่นต่อศาสนาต่อพระเจ้าอย่างไม่เปลี่ยนแปลง โดยพระเป็นผู้ทำพิธีเจิมและทาน้ำมันลงบนแก้มและตัวเด็กเป็นรูปไม้กางเขน ต่อจากนั้นจะให้เด็กกินขนมปังเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าพระจิตของพระเจ้าได้เข้าไปในจิตใจของผู้เข้าพิธีนั้นแล้ว

3. พิธีศีลมหาสนิท (Holy communion) หรือพิธีมิสซา เป็นคริสตศาสนิกชนไปทำพิธีในโบสถ์ทุกวันอาทิตย์เพื่อน้อมรำลึกถึงพระคุณและพระธรรมแห่งองค์พระเยซูคริสต์ด้วยการกินขนมปังและดื่มหรือจิบเหล้าองุ่นจากพระผู้เป็นประธานในการทำพิธีในโบสถ์แห่งนั้น

4. พิธีศีลสมรส (Matrimony) เป็นการประกาศความรัก และความซื่อสัตย์ระหว่างคนให้พระเป็นเจ้าทรงทราบโดยการกล่าวต่อหน้าพระ และเมื่อรับศีลสมรสแล้วก็หย่าร้างไม่ได้ และจะสมรสใหม่ไม่ได้ ในขณะที่สามีหรือภรรยามีชีวิตอยู่

5. พิธีศีลสารภาพบาป (Confession) เป็นความเชื่อว่าบาปที่ผู้ใดก็ตามกระทำความผิดจะถูกชำระล้างและได้รับการยกโทษจากพระเจ้า เมื่อได้มีการสารภาพบาปนั้นต่อพระผู้มีจิตเมตตาแล้วในที่สาธารณะ

6. พิธีศีลเจิมครั้งสุดท้าย (Holy unction) เป็นพิธีที่พระทางคริสต์ศาสนาทำให้ผู้ป่วยหนักก่อนสิ้นลมหายใจ เพื่อความบริสุทธิ์และเป็นการเพิ่มพลังให้กับดวงวิญญาณที่จะต้องออกเดินทางผ่านภูตผีปีศาจไปสู่สถานพิพากษาตามความเชื่อของทางศาสนา

7. พิธีศีลบวช (Ordination) เป็นพิธีกรรมทางศาสนาโดยมีบาทหลวงหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นพระธรรมทูตในการประกอบพิธีให้กับผู้เข้าพิธีบวช (สุวัฒน์ จันทรวงศ์, 2540: 292-297)

หลักความเชื่อของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก

ชาวคาทอลิกมีความเชื่อข้อหลัก ๆ ดังต่อไปนี้

1. เชื่อในพระเป็นเจ้าสูงสุดผู้เดียว ผู้ทรงสร้างสรรพสิ่งทั้งปวง ทรงเป็นบิดา (The Father)
 2. เชื่อถึงพระบุตรซึ่งพระบิดาส่งมาคือพระเยซู ผู้ซึ่งเป็นพระเจ้าผู้ไถ่ (The Son)
 3. เชื่อถึงพระจิต (The Spirit)
 4. เชื่อถึงพระตรีเอกภาพ (พระเป็นเจ้าหนึ่งเดียว คือพระเจ้าผู้คิดเข้าใจ (Thinker) เราเรียกว่า “พระบิดา” พระเจ้าผู้ถูกเข้าใจ (The Thought) เราเรียกว่า “พระบุตร” ในเมื่อพระเจ้าทรงเข้าใจในตัวพระองค์เองอย่างดีที่สุดว่าทรงเพียงพร้อมด้วยความดีบริบูรณ์ทุกประการย่อมจะมีปิตี ซึ่งเรียกตามภาษาชาวบ้านว่าความรัก (The Love) “พระจิต” จึงเป็นกิจกรรมในแง่ต่าง ๆ ของพระเจ้าองค์เดียวกัน (Karl Rahner, 1981)
 5. เชื่อถึงการกลับคืนชีพของพระเยซู และการคืนชีพของร่างกายมนุษย์ทุกคน
 6. เชื่อถึงพระนางพรหมจารีมารีอา เป็นมารดาของพระเจ้า และบริสุทธิ์ปราศจากบาปและมลทินใด ๆ ได้รับเกียรติให้ยกขึ้นสวรรค์ทั้งกายและวิญญาณ
 7. เชื่อถึงพระศาสนจักรว่าศักดิ์สิทธิ์ไม่ผิดพลั้งในเมื่อประกาศสิ่งที่ต้องเชื่อสากลและสืบเนื่องมาจากอัครสาวก (ของพระเยซู)
 8. เชื่อในสหพันธนักบุญ (ความสัมพันธ์ของมนุษย์บนแผ่นดิน มนุษย์ที่ล่วงลับไปแล้ว และมนุษย์ที่อยู่ในสวรรค์)
 9. เชื่อถึงการอภัยบาปจากพระเจ้า
 10. เชื่อในชีวิตนิรันดร
- (จันทร์เพ็ญ ชีรานนท์, 2536: 34)

3.3 ศาสนาอิสลาม

คำว่าอิสลามมาจากคำว่า “อัสละมะ” ในภาษาอาหรับ ซึ่งแปลว่า สันติ ปลอดภัย ความสงบสุข และการยอมรับ ส่วนตามความหมายของทางศาสนา หมายถึงการยอมรับในศาสนาอันนำมาซึ่งสันติสุข และความปลอดภัยสำหรับผู้ถือปฏิบัติและน้อมรับข้อบัญญัติแห่งศาสนาซึ่งองค์ศาสดามะหะหมัดเป็นผู้ทรงนำมาเปิดเผย สั่งสอนให้ศาสนิกนอบน้อมมอบตนอย่างสิ้นเชิงตามพระประสงค์แห่งพระผู้เป็นเจ้า คือ องค์อัลลอฮ์ (ซุบหฺ) นอกจากนี้ คำว่า อิสลาม ยังหมายถึง การพลีเสียดสละบรรลูละกัษเพื่อพระผู้เป็นเจ้า ผู้นับถือศาสนาอิสลาม เรียกว่า มุสลิม ซึ่งหมายถึงผู้นอบน้อมตนอย่างสิ้นเชิงต่อพระผู้เป็นเจ้าเพื่อความสันติสุข (สุวัตน์ จันทรจันง, 2540: 297)

ประวัติของศาสนาอิสลาม

ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาของชาวเซมิติกเช่นเดียวกับศาสนาฮินดูและศาสนาคริสต์ ดินแดนที่ให้กำเนิดศาสนาได้แก่คาบสมุทรอาหรับ ในปัจจุบันเป็นที่ตั้งของประเทศซาอุดีอาระเบีย ประชาชนที่อาศัยอยู่ในคาบสมุทรดังกล่าวในเวลานั้นประกอบด้วยชาวเบดูอิน ซึ่งจัดเป็นชนเผ่าเซมิติกสาขาหนึ่งมีอาชีพร่อนเลี้ยงสัตว์อยู่ตามทะเลทราย มีการแยกย้ายกันอยู่หลายกลุ่มต่างเป็นอิสระไม่ขึ้นต่อกัน เนื่องจากชาวอาหรับอาศัยอยู่ในดินแดนที่เป็นทะเลทรายทำให้พวกเขามีความแข็งแกร่ง อดทน เป็นนักรบ นักผจญภัยที่เข้มแข็ง รักพวกพ้องในกลุ่มของตน ทำให้เป็นอุปสรรค ในการรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ก่อนกำเนิดศาสนาอิสลาม ชาวอาหรับส่วนใหญ่นับถือศาสนาเซไบอัน บูชารูปเคารพต่าง ๆ มีความเชื่อในพระเจ้าและอิทธิพลดวงดาว เทพเจ้าของชาวอาหรับในสมัยนั้น ได้แก่ อัล ลัท (Al Lat) อัล อุซซาห์ (Al Uzzah) อัล มานัท (Al Manat) และอัลเลาะห์ (Allah)

ศาสนาอิสลามถือกำเนิดในดินแดนที่ค่อนข้างทิศตะวันตกของคาบสมุทรอาหรับ ที่เรียกว่า ฮิสยาด เป็นดินแดนที่มีความอุดมสมบูรณ์ที่สุดต่อมากลายเป็นสถานที่สำคัญทางศาสนา 2 แห่ง ได้แก่ ดินแดนที่ตั้งของนครเมกกะ หรือมักกะ กับเมืองยาดิบหรั้ง นครเมดินา ในปัจจุบัน

ในปีคริสต์ศักราช 57 หรือ พ.ศ. 1114 พระมะหะหมัด องค์ศาสดาแห่งศาสนาอิสลามมีพระนามเดิมว่า อุบล คัสเซน ทรงประสูติที่เมืองเมกกะ ในตระกูลฮาซิมที่มั่งคั่ง บิดาชื่อ อับดุลเลาะห์ มารดาชื่อ อามีนะห์ บิดาเสียชีวิตระหว่างเดินทางไปค้าขายที่ประเทศซีเรีย เมืองยาดิบ ขณะที่ยังดำรงพระองค์ได้เพียง 2 เดือน

เมื่อพระชนมายุ 12 พรรษา ทรงร่วมเดินทางตามลู่กับกองคาราวานขนส่งสินค้าไปค้าขาย ณ ต่างแดน เช่น ที่ประเทศซีเรีย และประเทศอียิปต์ ทำให้พระองค์ทรงมีประสบการณ์ในการผจญภัยระหว่างการเดินทาง เมื่อพระชนมายุ 25 พรรษา ย่างเข้าสู่วัยฉกรรจ์ ได้สมัครเป็นผู้ควบคุมกองคาราวานให้กับเศรษฐีนี้หม้าย ชื่อ คอติยะห์ เพื่อนำสินค้าไปค้าขายยังประเทศซีเรีย ทำให้พระองค์ได้มีโอกาสศึกษาแลกเปลี่ยนทางศิลปวัฒนธรรมตลอดจนความเชื่อทางศาสนา ทรงเคยศึกษาศาสนาของชาวฮิวและศาสนาคริสต์ ต่อมาจึงได้สมรสกับนางคอติยะห์ ในขณะที่นางอายุ 40 ปี แก่กว่าพระมะหะหมัด 15 ปี มีบุตรธิดาด้วยกัน 6 คน เป็นชาย 2 คนและหญิง 4 คน แต่ปรากฏว่าบุตรชายทั้งสองคนได้เสียชีวิตตั้งแต่เยาว์วัย

พระมะหะหมัดดำเนินชีวิตต่อมาด้วยความซื่อสัตย์ บำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม เป็นที่ยอมรับจนได้รับการยกย่องในนามว่า “อัลอามีน” ในเวลาว่างพระองค์จะแสวงหาความสงบทางจิตด้วยการพิจารณาใคร่ครวญถึงธรรมชาติชีวิตและปัญหาทางสังคมในขณะนั้นอยู่เนือง ๆ เมื่อพระชนมายุได้ 30 พรรษา ทรงมีส่วนในการระงับข้อขัดแย้งระหว่างชาวอาหรับเผ่าต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาการบูรณะปฏิสังขรณ์มหาวิหารบัยตุลเลาะห์อันศักดิ์สิทธิ์ว่าชนเผ่าใดควรจะเป็นผู้ได้รับเกียรติให้เป็นผู้อัญเชิญหินดำไปประดิษฐานเป็นเผ่าแรก พระมะหะหมัดทรงแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม โดยทรงถอดผ้าโพกศีรษะของพระองค์ที่ปลูกลงกับพื้น ทรงประคองวางหินอันศักดิ์สิทธิ์ลงบนผ้าแล้วให้หัวหน้าเผ่าอาหรับทั้งหลายช่วยกันจับชายผ้าทั้ง 4 มุมยกขึ้นพร้อมกัน เพื่ออัญเชิญหินดำไปประดิษฐาน ณ วิหารบัยตุลเลาะห์ เป็นผลให้ข้อขัดแย้งนั้นยุติลงด้วยความพึงพอใจของทุกฝ่าย

เมื่อพระมะหะหมัดมีพระชนมายุย่างเข้าสู่ 40 พรรษา ทรงแสวงหาความสงบโดยการออกไปหาความวิเวกตามภูเขาและถ้ำนอกเมืองอยู่เนือง ๆ เคยเสด็จออกไปสวดมนต์บำเพ็ญศีกภาวนาที่ถ้ำอิรอ บนเนินเขานูร์ซึ่งอยู่ห่างจากเมืองเมกกะประมาณ 3 ไมล์เป็นประจำ จนกระทั่งครั้งหนึ่งพระองค์ได้ทรงพบกับทูตสวรรค์อิบรอฮิล ทรงได้รับมอบหมายจากทูตสวรรค์ให้เป็นผู้รับโองการจากพระเจ้าในฐานะ “นะบี” และได้รับมอบให้ทรงดำรงตำแหน่งเป็นศาสนทูตของพระเจ้าในฐานะ “รอซูล” เพื่อทรงทำหน้าที่เผยแผ่พระธรรมแห่งอัลเลาะห์เจ้าให้กับประชาชนสืบไป โดยทูตสวรรค์ได้บอกโองการของพระเจ้าให้องค์พระศาสดามะหะหมัดฟังรวมทั้งหมดถึง 3 ครั้ง เพื่อให้พระองค์ทรงจดจำและว่าตามได้

พระมะหะหมัดได้ตัดสินใจตั้งพระองค์เป็นศาสดาของศาสนาอิสลามออกเผยแผ่ศาสนาอย่างลับ ๆ เฉพาะในแวดวงผู้ใกล้ชิด ได้แก่ นางคอติยะห์ อาบู บากร์ อาลี และซาอิด เมื่อล่วงเข้าถึงปีที่ 4 พระองค์ทรงประกาศศาสนาอย่างจริงจังตามที่สาธารณะในเมืองเมก